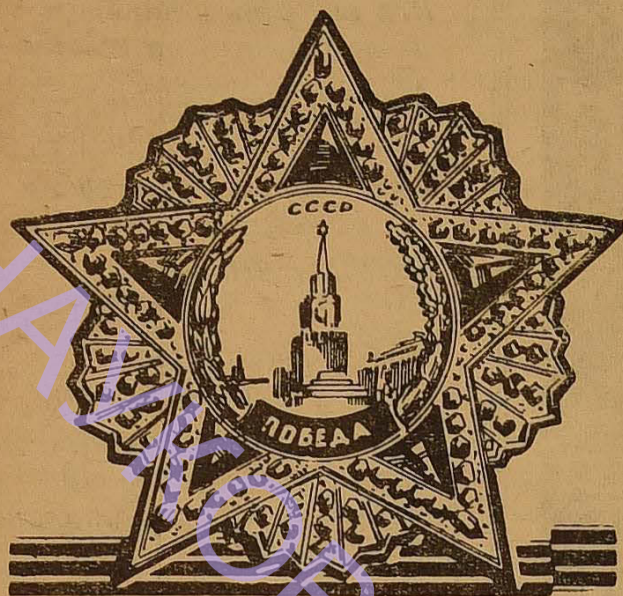

ЗІ СВЯТОМ ПЕРЕМОГИ, ТОВАРИЩІ!

ХАЙ ВІЧНО ЖИВЕ В ПАМ'ЯТІ НАРОДІВ ГЕРОЇЧНИЙ ПОДВИГ РАДЯНСЬКИХ ВОЇНІВ, ПАРТИЗАНІВ, РОБІТНИКІВ, КОЛГОСПНИКІВ, ІНТЕЛІГЕНЦІЇ, ЯКІ ЗДОБУЛИ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ НАД НІМЕЦЬКИМ ФАШИЗМОМ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗНАШУЮТЬСЯ РАДЯНСЬКІ КАДРИ

РІК ВИДАННЯ XXXV

№ 16 (966)

8 ТРАВНЯ

1969 р.

Ціна 2 коп.

НА ЗАКЛИК ПАРТІЇ

Героїчна оборона Києва, Одеси, Ленінграда, Севастополя мали величезний вплив на хід подій першого періоду війни, зірвала маніяцькі плани гітлерівців про швидке її закінчення.

Визначними віхами на шляху перемоги над ворогом стали грандіозні битви під Москвою, Сталінградом, Курськом, на Дніпрі.

Повністю завершивши в 1944 році визволення від німецько-фашистських загарбників радянські землі, наші війська як визволителі вступили на територію Польщі, Румунії, Чехословаччини, Югославії та інших країн, що перебували під ярмом фашизму.

★ В ході війни наша Комуністична партія ще більше зріднилась з народом. Всього за роки війни в кандидати партії вступило 5319 тисяч чоловік і в члени партії — 3,5 мільйона осіб.

★ Протягом першого року війни в числі добровольців по партійній і загальній мобілізації на фронт було направлено понад один мільйон комуністів. До кінця війни в армії і на флоті перебувало понад три мільйони комуністів (60 процентів всього складу партії).

★ На початку війни пішло на фронт 1,5 мільйона комсомольців.

★ В 1941—1942 роках Радянські Збройні Сили вели важкі оборонні бої. В цей період вони вирішували завдання величезної ваги. За перші сімнадцять місяців війни втрати фашистської армії на радянсько-німецькому фронті склали близько двох мільйонів солдатів і офіцерів.

★ З контрнаступу під Сталінградом вирішальним видом бойових дій Радянських Збройних Сил до самого кінця війни став стратегічний наступ, в результаті якого німецько-фашистська армія була розгромлена.

★ В 1944 році була повністю очищена від ворога територія Радянського Союзу, воєнні дії перенесені за межі нашої країни. Наступальні операції Радянських Збройних Сил 1944—1945 років відіграли вирішальну роль у врятуванні від фашистського іга народів Австрії, Албанії, Болгарії, Угорщини, Норвегії, Польщі, Румунії, Чехословаччини, Югославії.

Крізь полум'я боїв

Перемога радянського народу у Великій Вітчизняній війні, розгром найлютішого ворога прогресу і цивілізації — фашизму був переконливим підтвердженням непохитності Радянської держави, вірності багатонаціонального радянського народу ідеям марксизму — лєнінізму

З Постанови Центрального Комітету КПРС «Про підготовку до 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна».

КРІЗЬ вогонь небувалих за своїми масштабами боїв, крізь величезні страждання прийшли радянські люди до перемоги над німецько-фашистськими загарбниками 9 травня 1945 року. Чотири роки палахкотіло на нашій землі полум'я священної Вітчизняної війни.

Фашистська Німеччина кинула проти радянського народу величезну армію — 190 озброєних найновішою технікою дивізій, 5 тисяч першокласних літаків, 9 тисяч танків та багато іншої техніки, маючи намір блискавично закінчити війну, знищити першу у світі соціалістичну державу.

В годину грізної небезпеки, яка нависла над країною, весь радянський народ грудьми став на захист рідної Вітчизни. На заклик партії і уряду вже в перші дні війни мільйони трудящих влилися в ряди Червоної Армії. Тільки у 1941 році на фронт було послано понад мільйон комуністів і більше двох мільйонів комсомольців. Під керівництвом партійних організацій в містах і селах створювались загони народного ополчення і винищувальні батальйони, в які лише на Украї-

ні вступило понад півтора мільйона чоловік.

Партія провела величезну роботу по перебудові економіки на воєнний лад. В глиб країни було перевезено 1500 промислових підприємств, сотні радгоспних та колгоспних господарств, наукових закладів. Мільйони людей виїхали і з України, щоб на нових місцях дати життя вивезеним заводам і фабрикам. На кінець 1942 року було створене зладжене воєнне господарство, яке забезпечувало фронт бойовою технікою і всім необхідним для перемоги над лютим ворогом.

На Україні, охопленій полум'ям священної війни, в тилу ворога для підпільної роботи піртія залишила 38 тисяч комуністів. Було створено 23 обласних, 685 міських і районних підпільних партійних комітетів, 4316 первинних партійних організацій і тисячі підпільних груп. Одна з таких підпільних груп успішно діяла і в нашому університеті.

Збройну боротьбу проти ворога вели 51 партизанське з'єднання, сотні загонів і груп, які налічували близько 600 тисяч народних месників.

Берлінською операцією в квітні—травні 1945 року було завершено перемогу над ворогом.

Могутня сила соціалістичного ладу, радянський патріотизм і дружба народів нашої країни, згуртованість навколо Комуністичної партії, безприкладний героїзм і мужність радянських воїнів — основні джерела цієї перемоги. За хоробрість і мужність, виявлені в боях, майже 12 тисяч воїнів удостоєні звання Героя Радянського Союзу, понад 7 мільйонів чоловік нагороджені орденами і медалями.

У післявоєнні роки наша країна стала ще могутнішою. Під керівництвом Комуністичної партії радянський народ здійснює найсмівлівіші задуми і плани на шляху досягнення мети — побудови комунізму.

Велика Вітчизняна війна Радянського Союзу яскраво показала, що у світі немає таких сил, які змогли б знищити соціалізм, поставити на коліна народ, вірний ідеям марксизму-лєнінізму, відданий соціалістичній Батьківщині.

Помирали
дівчата
між маками,
Горді,
падали
за селом,

Обіймаючи землю злякано
Ще не вірячи
В людське
зло
А вони
Ще
не кохали...

Нерозгадані їхні світи.
Вони падали
І вмирали
Так,
Не встигнувши
розцвісти...

Скільки згублено!
Ім би жити!..
Шаленіє горе в очах.
В них,
загиблих,
Грядущого діти
Ненароджені,
нам кричать.

Вітер б'ється
в гранітні
брили.
В неповторний
життєвий вир;

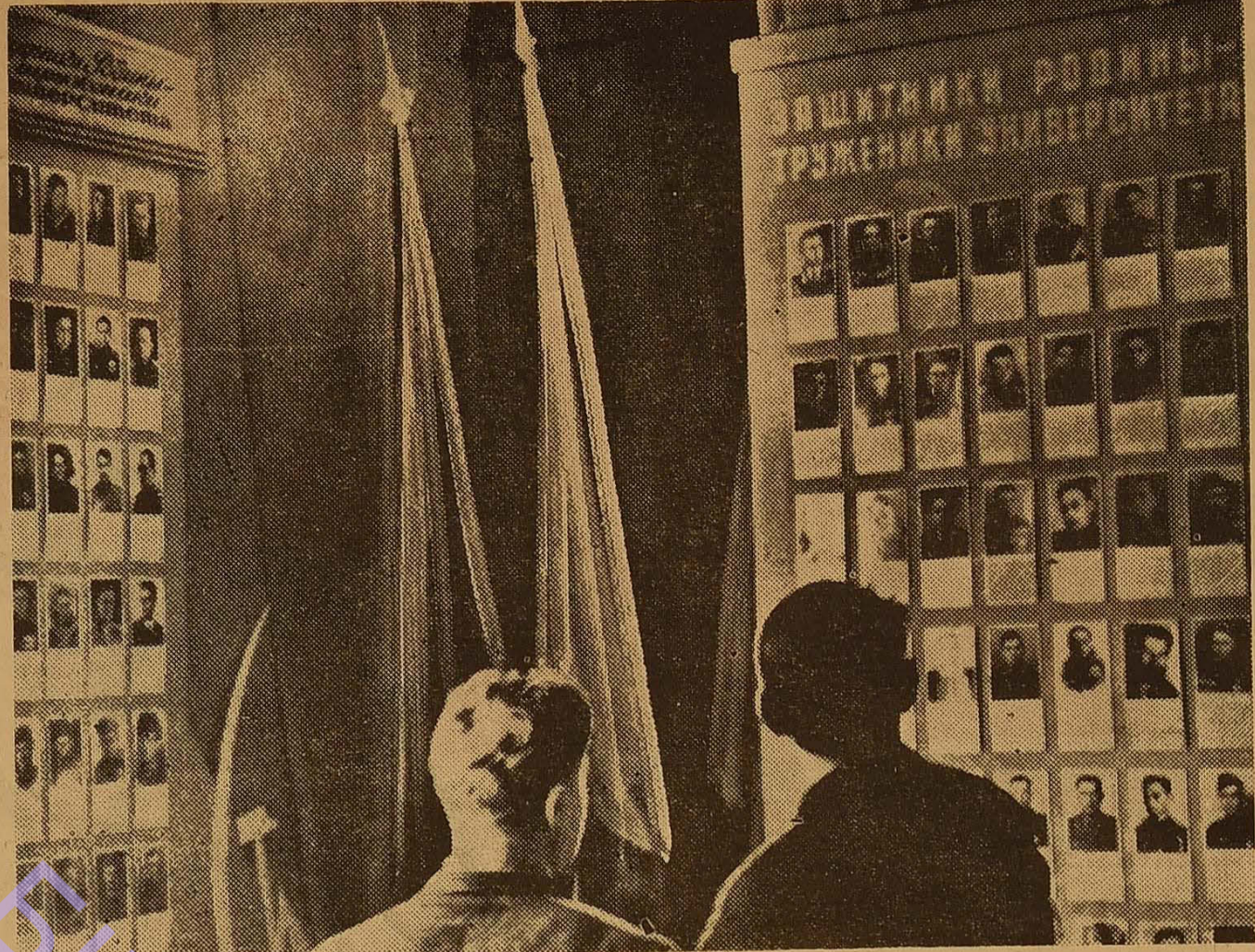
Уявіть,
Якими були б ми,
Якби поряд
стояли
ви!

Ваші радощі,
ваші надії
Сплять в суворих
гранітах
могил.

Серцю боляче,
Що не зумію
Все створити,
що ви змогли б...
З мене
відповідь
за безсмертя.

За майбутнє —
в тебе
спитать.
І поки ми живем
на планеті
Нам за неї
Відповідать!..

Вяч. РИБАКОВ.

В ці дні в університетській кімнаті бойової слави відвідувачів більше, ніж звичайно. Вони уважно знайомляться зі стендами, експонатами, що розповідають про викладачів і працівників університету — учасників Великої Вітчизняної війни, які внесли свій вклад в Перемогу над гітлерівськими полчищами.

На знімку: відвідувачі в кімнаті бойової слави університету.

ВІЧНИЙ ВОГОНЬ

Вся височінь у чайки
на крилі,
А море, наче розчин
купороса,
І реквієм на гострому
шпилі,
Як голос невідомого
матроса.
Над Чорномор'ям
вигнулись степи,
Безмежнє всеплодюще
благороддя.
Дитячий міф — заобрійні
стовпи
Розлило сизе марево
безводдя.
А височінь не липне
до землі,
Напружена під куполом
до тріску,
Вона ляга на обрійні
шпилі,
Де свій атлант у кожнім
обеліску.

Станіслав СТРИЖЕНЮК

ВРАНЦІ, 9 ТРАВНЯ...

В ЖЕ НАШІ війська штурмом оволоділи Берліном, і фашистська Німеччина перебувала напередодні повної капітуляції, а на ділянці фронту між Тукумсом і Лібавою, в так званому «латвійському мішку», продовжували ще вести оборонні бої останки недобитого курляндського угруповання. І ось, нарешті, під могутнім натиском наших частин впав і останній опорний пункт гітлерівців. Ввечері, 8 травня 1945 року, одна німецька дивізія, яка стояла на шляху руху нашого з'єднання, капітулювала і повністю здала своє озброєння і техніку. Вранці 9 травня командир

з'єднання викликав мене і наказав відвезти і здати командира дивізії, що капітулювала, зі всім його штабом командуванню нашого гвардійського стрілкового корпусу.

Уявіть собі, друзі мої, таку незабутню картину. У відкритій легковій машині сидять: гітлерівський генерал в повній формі з залізним хрестом на мундирі, поруч з ним я — радянський офіцер, а на передньому сидінні — ад'ютант генерала і його шофер, який вів машину. За нами рухаються два великих

німецьких автобуси, в яких знаходяться офіцери штабу дивізії, що капітулювала.

Треба було проїхати кілометрів шістьдесят. Рух цього кортежу, природно, привертав увагу і викликав подив навіть з боку наших бувалих регулювальниць.

Не обійшлося і без «пригод». По дорозі в двох місцях зустрічались завали, зруйновані дерев'яні містки. Доводилось робити зупинку і пропонувати панам офіцерам лагодити їх. На десятому кілометрі шляху ми наздогнали і всю полонену ні-

мецьку дивізію, яку конвоювало два радянських солдати (зверніть увагу — два солдати!): один в голові колони, другий — в хвості її.

Наш шлях закінчився. Мною був зданий генерал-майор і офіцери штабу при трьох машинах командир нашого гвардійського стрілкового корпусу. Ну, а назад мені довелося повертатися на попутній машині.

Ось так я зустрів незабутній день нашої великої перемоги в 1945 році.

Професор Р. ГРІНБАРТ,
гвардії майор у відставці.

ВОНИ БИЛИСЯ ЗА ПЕРЕМОГУ

НЕЗАБУТНИЙ ДЕНЬ 9 травня 1945 року. На вулицях Одеси натовпи людей зі слізьми хвилювання і радості на очах. Вони кричать: «Перемога!». А перемога — це значить мир, початок нового життя, творчої праці.

Закінчилась Велика Вітчизняна війна, яка була найважчою і жорстокою зі всіх воєн, пережитих нашою Батьківщиною. Багато не повернулось з війни. Борючись з ворогом, вони віддали своє життя за Батьківщину. Серед них чимало і тих, чия доля була зв'язана з нашим університетом.

...В той червневий ранок 1941 року небо було чистим і прозорим. Обіцяв бути ясним і день. Але його затьмарила чорна хмара, що

насувалася з заходу. Коршуни з чорними хрестами на крилах несли свій смертоносний вантаж на мирні міста і села нашої країни. Війна!..

23 червня 1941 року на зборах комуністів університету секретар парторганізації доцент О. Колесников в скупих, але ясних словах виклав план перебудови роботи чотирьохтисячного колективу і завдання парторганізації у воєнних умовах. Комуністи, обговорюючи план перебудови роботи, заявили, що вони готові віддати всі сили, а якщо буде потрібно, і життя на захист Батьківщини. Тут же на зборах комуністи писали заяви з проханням відправити їх на фронт. Після зборів майже всі кому-

ністи пішли у воєнкомати. Багато з них влилось до лав Червоної Армії і 24 червня виїхали на кордон, де вже йшли бої. Частина комуністів влилась до загонів ополченців, а потім — до Приморської армії і захищала рідне місто. Ми вшановуємо пам'ять тих, хто не повернувся до рідного університету і віддав життя на алтар перемоги над підступним ворогом — фашизмом.

З наукових працівників університету пішли першими на фронт завідувач кафедри історії України, секретар парторганізації університету О. Колесников, член цієї кафедри, доцент, комуніст П. Лісничий, кандидат історичних наук І. Адамов, завідувач кафедри

політекономії доцент Д. Адлер, доцент цієї кафедри Коренфельд, викладачі кафедри суспільних наук М. Грудський, П. Земляних, викладач кафедри історії СРСР А. Крачун, аспіранти Гандельман та Доровський.

Частина з них билася на румунському кордоні, а потім захищала Запоріжжя, Дніпропетровськ, Донбас. Інші — боролись з ворогом на Ізюм-Барвенковському напрямку.

Всі вони пізнали гіркоту відступу, але вірили в перемогу над ворогом.

В листі з фронту 15 травня 1942 року О. Колесников писав: «Багатьох не дораховуємось... Немає нашого Миші Грудського, загинув Лісничий, але вони йшли в бій зі словами: «Перемога буде за нами». Ми глибоко віримо, що перемога прийде».

Під Одесою, в складі Приморської армії, бився завідувач кафедри історії СРСР А. Фадеев.

Ще не відгриміли бої, а він пише про захисників Одеси одну книгу за другою. Талановитий історик розповідає про мужність, патріотизм захисників міста-героя.

Професор Московського університету А. Фадеев, вмираючи, заповідав похоронити його біля моря, де полягли його товариші і берег якого він захищав в 1941 році. Урна з прахом А. Фадеева захована в районі Григор'ївки.

Основною захисною силою південного сектора оборони була прославлена 25 Чапаївська дивізія. Не перелічити подвигів, звершених воїнами цієї дивізії.

В Чапаївській дивізії боролись з німецько-румунськими військами комуніст, асистент кафедри експериментальної фізики Г. Шпаковський. Відбиваючи танкову атаку ворога, він загинув смертю хоробрих. Така ж доля спіткала і парторга фізінституту, асистента П. Капустянського. Заступник директора фізінституту викладач ка-

Сторінки з літопису УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОМСОМОЛУ

ГАРТУВАЛАСЯ ЮНЬ. Комсомольські організації виховували у молоді революційну пристрасність, непримиренну ненависть до фашизму, готовність виконати будь-яке завдання, поставлене партією.

22 червня 1941 року мирне життя радянського народу було порушене віроломним нападом фашистської Німеччини на СРСР. Почалася Велика Вітчизняна війна. Цього пам'ятного дня в університеті відбувся мітинг, на якому студенти, професори, викладачі та співробітники запевнили Комуністичну партію і Радянський уряд у своїй непохитній волі віддати всі сили на розгром ворога.

Організація ЛКСМУ університету, яка налічувала тоді понад дві тисячі комсомольців, перебудовує свою роботу у відповідності з завданням воєнного часу.

В перші дні війни з університету пішло на фронт понад 500 чоловік. Багато серед них було комуністів і комсомольців. Серед тих, хто добровільно пішов на фронт були: секретар партбюро О. Колесников, секретар комітету комсомолу М. Тесіс, голова профкому П. Земляних.

З добровольців формувались винищувальні батальйони, загони ополченців, створювались групи допомоги пораненим при евакогоспіталах, донорські групи.

Комсомольські активісти, серед яких були члени комітету комсомолу, нині викладачі нашого університету — Є. Дятлов, Н. Оленович, секретар комсомольської організації фізико-математичного факультету Махоткін та інші, доклали всіх зусиль, щоб мобілізувати комсомольську організацію на виконання поставлених часом завдань. Понад 100 чоловік брали участь у створенні під Одесою оборонних рубежів, понад 800 студентів і викладачів були направлені на збирання врожаю в колгоспи й радгоспи Одеської області.

Чимало з них потім добровільно вступили до лав Радянської Армії, у винищувальні батальйони. Комсомольці Ф. Смагленко, В. Немченко, М. Пустовойтенко, В. Гаркуша, М. Крайчик, П. Маркушевський, В. Пшук, А. Яровой та інші, повернувшись з польових робіт, подали заяви з проханням направити їх на фронт. І хоча за постановою уряду студентам-

Продовження.

Початок в № 10, 11, 14.

старшокурсникам і було дозволено закінчити ВУЗ, та комсомольці відмовились від цієї пільги. Виступаючи від імені своїх товаришів на зборах І. Дузь сказав: «Закінчувати університет будемо тоді, коли розгромимо ворога...» І вони дотримали свого слова.

Вихованець комсомольської організації університету, а потім і її керівник Г. Осенко, будучи кореспондентом фронтової газети «За Родину», захищав Одесу, Севастополь. В останній день оборони Севастополя Осенко з невеликою групою бійців на Херсонському мисі був оточений кільцем ворогів. До останнього патрону трощив фашистів безстрашний воїн-журналіст. Останньою кулею він обірвав своє благородне життя, все до останку присвячене боротьбі за свободу і щастя людства.

Добровільно пішли на фронт медичними сестрами багато студенток-комсомолок, які оволоділи медичною справою в університеті. Серед них була Марія Кантур, Ганна Нестеренко, Євгенія Ковальова, Галина Дембіцька, Оксана Белодець, Віра Адамович, Тамара Любецька, Льоля Бойко. Комсомолка Ольга Бардашевська спочатку була медичною сестрою, а потім стала снайпером. На її рахунок — 86 убитих гітлерівських загарбників. За виявлену мужність старший сержант О. Бардашевська була нагороджена Орденом Слави III ступеню і медаллю «За відвагу».

З КОЖНИМ ДНЕМ війна наближалась до Одеси. Згідно з розпорядженням НКО УРСР і Постановою обласних організацій наприкінці липня 1941 року почалася евакуація Одеського університету до Бердянська. Комсомольська організація, яка в цей час зменшилася наполовину, робила все можливе, щоб організованіше пройшла евакуація.

Розмістити університет у Бердянську не вдалось. За розпорядженням НКО УРСР було запропоновано перебазуватися в Луганськ. Проте й там не довелось організувати роботу. Місцем пере-

бування університету став Майкоп, центр Адигейської автономної області. Тут же був проведений перший за воєнні роки набір студентів. На перші курси вступило 180 чоловік. Комсомольська організація в цей час нараховувала лише близько 300 комсомольців. Всією роботою комсомолу, як і всього університету, керувала невелика за складом, але міцна і згуртована партійна організація з 10 чоловік.

Фашисти рвалися до Майкопу. Майже перед евакуацією з Майкопа університет провів другий випуск спеціалістів. Випускникам, одягненим в солдатські шинелі, вручалися дипломи, говорились теплі слова побажань, і колишні студенти, — майже весь комсомольський актив, — сховавши документ про закінчення вузу в протигазну сумку, йшли на фронт.

В гарячий червневий день з двору університету, строем, одягнені в солдатську форму, з пісню вийшло 56 випускників. Вони вирушили в діючу армію.

В одному ряду зі всіма крокували історики В. Ковальчук, П. Некрасов, Г. Данилкевич та інші. Пішли на фронт і випускники інших факультетів. Вихованці університету влились в окрему комсомольську роту автоматників.

Хоробро боролись з ворогом автоматники. Жорстокими були бої. Чергова атака. Автоматники кинулись на ворога, який засів в невеличкому містечку. Але сили були нерівні, й вони відступили. На дорозі залишилось тіло їх товариша, випускника біологічного факультету Феді Баніти. І знову атака. Автоматники відкинули гітлерівців. Підбігли до Феді. Побачили сліди звірячих знущань. І поруч з розтерзаним тілом Феді Баніти лежав його диплом про закінчення Одеського державного університету, герб якого був порізаний фашистським штиком.

— Відомстимо за Федю! — роздався заклик, і автоматники пішли в чергову атаку...

Хоробро боролись вихованці комсомолу університету. В боях

все рідшими ставали їх ряди. Не дочекались перемоги комсомолец Вася Ковальчук, секретар комсомольської організації фізико-математичного факультету Махоткін та багато інших.

В КІНЦІ літа 1942 року, коли бої розгорнулись на підступах до Кавказу, університет евакуювався до Туркменської РСР, розмістившись в районному центрі Марійської області — Байрам-Алі.

Контингент студентів не був сталим. Все нова і нова молодь йшла на захист Батьківщини. В той же час на старші курси повертались колишні студенти — інваліди Вітчизняної війни, щоб завершити навчання. Незважаючи на труднощі, зумовлені обстановкою воєнних років, студенти сумлінно ставилися до своїх обов'язків, успішно оволодівали основами наук, і приклад в цьому завжди показували комсомольці і комуністи.

23 грудня 1942 року відбулася конференція жінок університету. Доповідь на конференції зробила студентка т. Тарасюк. Виступаючи кликали своїх подруг брати участь в агітаційній роботі серед міського населення, оволодівати воєнною спеціальністю, брати активну участь в зборі коштів на будівництво танків і літаків.

Весь колектив університету активно включився в збір коштів на будівництво танкових колон і авіаескадриль ім. Радянської України. Про роль комсомольської організації в цьому заході свідчить копія телеграми голови ДКО СРСР в адресу ректора, партійної і комсомольської організацій від 26 квітня 1943 року: «Прийміть мій братерський привіт і подяку за збір коштів на будівництво танкових колон і авіаескадриль ім. Ра-

дянської України».

Зміцненню трудової дисципліни та підвищенню якості навчання сприяв прихід в університет вчорашніх фронтовиків. Вони були зразком у партійній, комсомольській та громадській роботі. В ті важкі роки молодь університету безперервно поповнювала лави ленінського комсомолу. В 1942/1943 навчальному році з 266 студентів, які приступили до занять, понад 200 осіб — комсомольці. В наступному навчальному році з 450 студентів близько 400 були комсомольцями.

Вихованці комсомольської організації університету боролися не тільки на фронтах, але й у підпіллі. В Одесі з перших же днів окупації йшла вперед боротьба радянських патріотів проти загарбників. В партизанському загоні Іллічівського району зв'язківцями працювали комсомольці: студент історичного факультету В. Толкач і студент філологічного факультету І. Швець, нині старший викладач української мови.

Героїзм, стійкість, і мужність виявили вихованці комсомолу тоді, коли вони опинились в пазурях лютого ворога — фашистів. Легендою оповите ім'я студента нашого університету Олександра Тірікова, який, пройшовши через концентраційні табори Німеччини, Румунії, Угорщини, втік до Італійських партизан і, воюючи разом з ними проти фашистів, проявив відвагу і мужність. Саша Тіріков — так звали його італійські товариші по зброї — загинув смертю хоробрих, виконуючи завдання командування Італійського партизанського з'єднання.

З ВЕЛИКОЮ радістю зустрів колектив університету звістку про звільнення радянськими військами Одеси. Розпочалася підготовка до повернення в наше місто.

Г. ГОНЧАРУК, В. КОЗЛЕНКО, асистенти кафедри історії КПРС, **В. ГЛИБИШИН,** студент історичного факультету.

Далі буде.

федри експериментальної фізики комуніст А. Молчанов з початку війни — командир загону мінометного підрозділу. Його знали не тільки як відважного командира, а і як вченого, який удосконалив приціл мінометної гармати, що підвищило влучність вогню. А. Молчанов загинув при обороні Севастополя.

Боровся під Одесою, а потім в Севастополі декан біологічного факультету доцент комуніст Г. Конопльов. Нелегко йому було. Підводив зір, окуляри заважали, але він вважав своїм обов'язком бути там, де йшов бій. Патріот загинув в Севастополі.

А скільки молодих, талановитих науковців загинуло, захищаючи Одесу. Це — аспірант Г. Осенко, І. Бейлер та інші.

Вчені університету боролись з німецьким фашизмом під Москвою і Сталінградом, на Курсько-Орловській дузі і біля стін Києва.

Не повернулися з фронту до-

цент заступник декана біологічного факультету комуніст З. Дітчук, доценти Макаров, Окунь, Кримчанський, старші викладачі Мохоткін, Бровко, Змієнко.

Боролися з німецько-румунським збродом ті, хто із-за різних обставин залишився на тимчасово окупованій території. Патріоти О. Чернюк і В. Кондагурі перетворили одну з лабораторій фізінституту в місце, де виготовлялись і заряджались електроенергією акумулятори, виготовлялась вибухівка і все це невидимими стежками направлялось в катакомби підпілникам-партизанам.

Але знайшлися зрадники. О. Чернюк і В. Кондагурі були заарештовані. Незважаючи на знущання, вони нікого не видали. За 10 днів до звільнення Одеси патріоти були розстріляні гестапівцями.

Зрадники видали партизан-комуністів викладача заступника декана філологічного факультету Е. Сойфера, доцента Б. Малкіну і

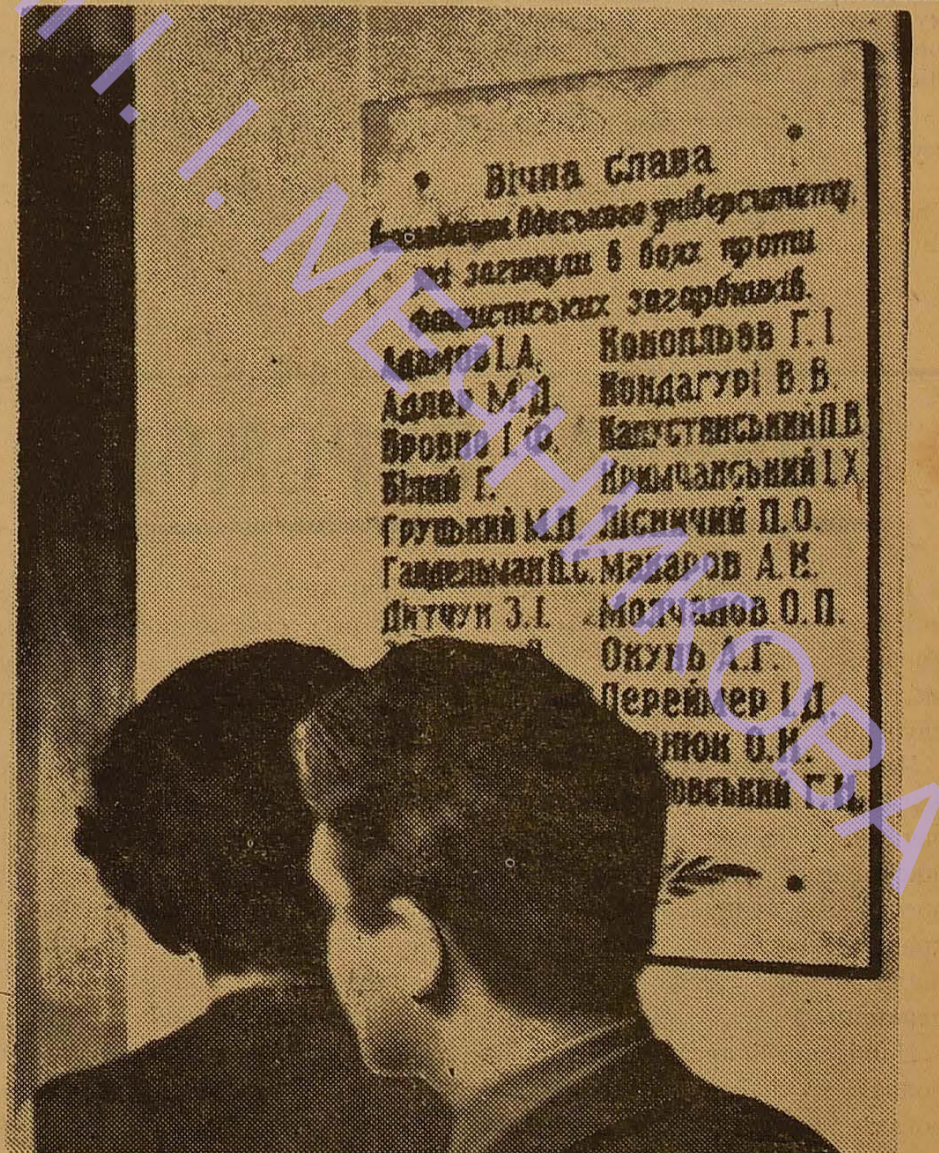
завідуючу бібліотекою Р. Повар.

Е. Сойфера, який перебував в тюрмі, сильно катували. Йому виламували руки, ноги. Але, незважаючи на це, патріот нікого не видав. Він був розстріляний. Була розстріляна і комуністка Р. Повар.

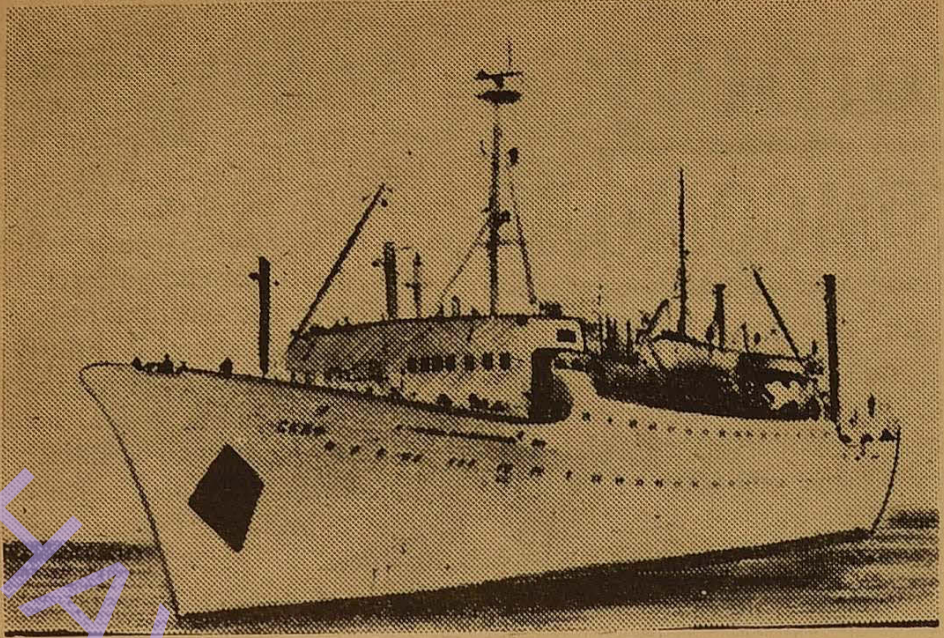
Ніколи не будуть забуті ті, хто віддав життя за щасливе майбутнє свого народу. Подвиг славних захисників соціалістичної Батьківщини вічно буде прикладом відваги, мужності радянських людей.

Минуло 24 роки після перемоги над фашизмом. Країна залікувала рани і впевненою ходою йде до комунізму. Те, що оточує нас сьогодні і буде зроблено завтра, — створюється енергією, розумом, талантом радянських людей, яких спрямовує Комуністична партія — організатор всіх наших справ: бойових — в суворі дні важких випробувань, творчих — в роки будівництва нового життя.

Доцент **Є. СИЗОНЕНКО.**

У вестибюлі головного корпусу університету (вулиця Петра Великого, 2) встановлена мармурова дошка. На ній золотом викарбовані імена тих викладачів і співробітників університету, хто не повернувся з війни. Біля дошки нерідко зупиняються студенти, гості університету, щоб вшанувати тих, хто віддав життя за Перемогу в минулій війні.

Здрастуй, океан!

Ось він, білосніжний, гордий стоїть біля стінки причалу, корабль з романтичною назвою «Скіф».

На цьому судні в складі експедиції АзЧорНДРС проходять виробничу практику студенти біологічного факультету нашого університету — М. Степанок, П. Танкевич, А. Цокур, Ю. Мусій. ВМРТ (Великий морозильний

риболовецький траулер) «Скіф» водоемністю 4500 тонн збудований на чорноморському суднобудівельному заводі ім. Носенка. Маючи на увазі, що судно призначено для науково-дослідних робіт, воно обладнане сучасними механізмами і апаратурою. 14 наукових лабораторій (іхтіології, гідробіології, геології, паразитології та ін.), що є на кораблі, мають

в своєму розпорядженні підводне телебачення, гідроакустичні прилади, гідростат, різні трали і багато інших пристроїв, які дають змогу детально дослідити глибини океану.

«Скіф» повинен вийти з Керченського порту і направитись в Індійський океан. Головне завдання — розвідка нових районів рибного промислу. Очолове експедицію начальник рейсу кандидат географічних наук В. Кочиков, Капітан судна — В. Подоба.

Інтересно відзначити, що для «Скіфа» це перше плавання в житті. Наші студенти на таку групу практику в просторі океану теж відправляються вперше.

Немає сумніву, що практика сприятиме закріпленню знань, одержаних в стінах учбових аудиторій.

Попереду багато труднощів, але буде багато і цікавого.

Ю. БУЯНОВ,

керівник практики студентів.

На фото: науково-дослідне судно «Скіф», на якому студенти біологічного факультету відправляються на практику в океан.

Фото автора.

РЕВАНШ ВЗЯТО

Кожного року чемпіонат нашого університету з важкої атлетики перетворюється у захоплюючий і напружений двобій між штангістами механіко-математичного й філологічного факультетів. Не була порушена традиція і в цьому році. Тільки на цей раз математики спромоглися взяти реванш за минулорічну поразку. Чим же обумовлюється перемога механіко-математичного факультету? По-перше, вдалим розподіленням учасників по вагових категоріях. Майже у кожній вазі був спортсмен-математик. А у філологів у напівлегкій, легкій, напівважкій вазі представників не було.

Друга причина перемоги математиків полягає в тому, що кожний учасник їхньої команди мав правильне уявлення про свої можливості і внаслідок цього заволяв правильну вагу. А деякі штангісти філологічного факультету виступали значно слабше своїх можливостей саме тому, що неправильно розцінювали свої сили.

Але так чи інакше, механіко-математичний факультет переміг і цілком заслужено.

Хто ж відзначився у переможців?

Це — О. Кирилов (легка вага), З. Кербель (напівсередня вага) та Г. Побережник (середня вага).

Що ж до філологів, то у них двоє лауреатів. Це В. Сидельников (зонайлегша вага) та М. Саєнко (перша важка вага).

Отже, штангісти механіко-математичного факультету, продемонструвавши злагоженість і добру підготовку, посіли перше місце і випередили філологів. А на третій сходинці — геолого-географічний факультет.

Кілька слів про суддівство. На жаль, воно було низької якості, і це, звичайно, позначилося на виступах спортсменів. Змагання проводив лише один суддя, замість трьох. А одному важко простежити за всіма подробицями того чи іншого руху. Хочеться побажати, щоб у подальшому такі явища місця не мали.

Леонід ПЕЛЬЦМАХЕР.

НА СЕМІНАРІ

СПІВРОБІТНИКИ ректорату брали активну участь в методологічному семінарі з проблеми «Ленінський стиль керівництва». Заняття семінару проходили цікаво. Виступаючи, учасники семінару вносили пропозиції, спрямовані на поліпшення роботи адміністративно-господарчої частини університету.

Нещодавно партійна організація адмінгоспчастини ректорату разом з кафедрою наукового комунізму провели теоретичну конференцію з вказаної вище теми.

Конференцію вступним словом відкрив керівник методологічного семінару доцент Д. С. Бельфор. Потім виступили слухачі семінару. Тема виступу Б. Ф. Сосновського — «Ленінські ідеї про наукове керівництво комуністичним будівництвом». Про діловитість в роботі, про необхідність завжди підкріплювати слова ділами говорив І. П. Усенко.

Проблемі перевірки виконання, як основному методу керівної роботи був присвячений виступ Д. А. Бекерської, а Ш. Х. Халілов говорив про роботу з кадрами як важливий принцип організаторської діяльності.

На теоретичній конференції з інтересним повідомленням виступив завідувач лабораторією наукової організації праці Одеського заводу радіально-свердильних верстатів, випускник історичного факультету І. А. Аврух. Він говорив про ленінські принципи наукової організації управління, поділився досвідом організації праці в адміністративно-господарчій частині заводу.

Підсумок виступам зробив завідувач кафедрою наукового комунізму Д. М. Щербаков.

Теоретична конференція викликала великий інтерес і надасть допомогу співробітникам ректорату в освоєнні ленінської теоретичної спадщини, в удосконаленні стилю їх роботи.

С. СТРУК.

Пам'яті М. А. Мойсєєва

Третього травня 1969 року раптово помер член КПРС з 1920 року, доцент кафедри політекономії нашого університету Микола Андрійович Мойсєєв.

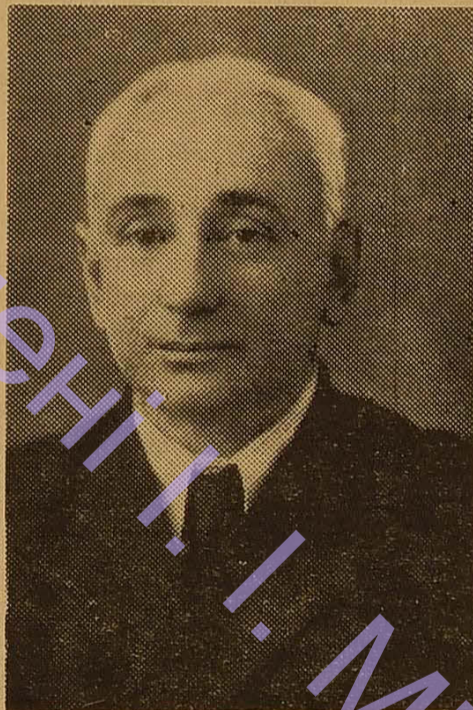
Народився М. А. Мойсєєв 1900 році в м. Миколаєві. Юнаком вступив він до Одеського інституту народного господарства. Після його успішного закінчення, з 1922 року М. А. Мойсєєв починає викладацьку роботу, веде курс політичної економії.

З 1928 року М. А. Мойсєєв завідує кафедрою політекономії в комвузі, а з 1929 року його направляють на партійну роботу — в апарат Одеського окружного КП(б)У.

З осені 1930 року М. А. Мойсєєв очолює пропгруппу ЦК ВКП(б) в Донбасі.

Далі трудова діяльність Миколи Андрійовича проходить в

Харкові, де він працює завідувачим кафедрою і директором педагогічного інституту. З 1935 по 1941 рік М. А. Мойсєєв очолює кафедру політекономії

Київського державного університету.

Спалахнула війна. З перших її днів Микола Андрійович в лавах Радянської Армії. В 1946 році він демобілізувався і приходить на роботу до нашого університету. Протягом п'яти років, до 1958 року Микола Андрійович очолював у нас кафедру політекономії.

Микола Андрійович віддав багато сил, енергії навчанню і вихованню студентів, вів сам велику наукову роботу і допомагав молодим викладачам в їх учбовій роботі і дослідницькій діяльності.

Помер доцент М. А. Мойсєєв. Від нас пішов кваліфікований спеціаліст, чудовий товариш, чесний і принциповий комуніст. Світла пам'ять про Миколу Андрійовича житиме в наших серцях.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.

ПОБЕДА. ПЕРЕМОГА.

Победа! Перемога! Два слова, які 9 травня 1945 року, мабуть, уперше за всю їх історію так урочисто, патетично й радісно прозвучали в нашій країні.

Чотири роки палахкотіло на землі нашої Батьківщини полум'я священної війни з німецько-фашистськими загарбниками. Крізь вогонь небувалих кривавих боїв, крізь величезні страждання прийшли радянські люди к перемозі.

Наші славні предки завжди боролися зі своїми зовнішніми ворогами за свою рідну землю, за свободу й незалежність. У процесі цієї боротьби й утворились слова **победа, перемога**. Ось історія цих слів.

Слово **победа** генетично зв'язане зі словом **беда**. Слово **беда** — пра-

слов'янське і вживається ще й тепер у всіх слов'янських сучасних мовах, правда, в дещо різних звукових оболонках. У праслов'янській мові воно могло вживатись у таких найзагальніших значеннях: «нужда, лихо, знесилення, небезпека». На ґрунті окремих слов'янських мов згодом слово **беда** набуло й деяких інших значень, як, наприклад, «нещастя, недоля, горе, приневолення, страждання».

У всіх слов'янських мовах від слова **беда** утворилось згодом чимало нових слів, в яких відбивалось, передавалось одне з можливих значень слова **беда**. До таких слів в українській мові належать, наприклад, слова **бідняк, бідувати, бідкатися** тощо. У давньоболгарській мові від слова **беда** було утворене дієслово **бедити** в зна-

ченні «примушувати», «переконувати». З допомогою префікса **по-** від слова **бедити** і було утворене дієслово **победити** в значенні «перемогти, перебороти, пересилити биду, нещастя, лихо».

Після появи в наведених значеннях слова **победити** від нього й утворився іменник **победа**, первісне значення якого було «перемога, переборення, пересилення нещастя, лиха, небезпеки». У цьому значенні слово **победа** вживалось у давньоруській мові. У такому значенні воно може вживатись ще й тепер у сучасній російській мові.

Нещастя, нужду, страждання, поневолення кожному народові приносили й приносять загарбники чужих територій, поневолювачі інших народів; зовнішні вороги. У зв'язку з цим уже в давньоруській мові слово **победа** стало вживатись ще й в значенні «перемога війська зовнішнього ворога на полі бою». У цьому значенні

слово **победа** і вживається у сучасній російській мові.

Слово **перемога** генетично зв'язане з праслов'янським словом **могть**, уживаному в значенні «сила». У давньоруській мові це слово звучало як **моць**. На ґрунті давньоруської мови від слова **моць** утворилось чимало нових слів, як, наприклад, **помощь, помощник, помогати та перемогати**, тобто «пересилувати, переборювати». У XIV—XV ст. в українській мові від слова **перемогати** і утворилося слово **перемога**, яке спочатку вживалось у значенні «пересилування, переборювання нужди, нещастя, страждань, бід взагалі».

У XVI—XVII ст. український народ вів жорстоку боротьбу з шляхетською Польщею, султанською Туреччиною та кримськими ханськими-татарами. В цій запеклій боротьбі із своїми зовнішніми ворогами збройні сили українського на-

СЛОВО ПРО СЛОВО

роду на полі бою неодноразово переборювали й зрештою переборили ворожі війська. Саме в цей період слово **перемога** й стало вживатись у значенні «розгром війська зовнішнього ворога на полі бою, що позбавляв народ страждань, горя, нещастя, неволі». У цьому значенні слово **перемога** і вживається в сучасній українській мові.

Отже, День Победы, День Перемоги, який ми відзначаємо, — це день розгрому радянськими військами на полі бою загарбницьких військ фашистської Німеччини, день, коли ще раз була підтверджена непохитність Радянської держави і вірність багатонаціонального народу нашої країни ідеям марксизму-ленінізму.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.